

2-6179/19
05-04-2019

საორგანიზაციო დეპარტამენტის უფროსს

ქალბატონ ეთერ სვიანაიძეს

ქალბატონო ეთერ,

საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის 44-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, გიგზავნით თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის მიერ 2018 წელს გაწეული საქმიანობის ანგარიშს.

(დანართი 27 ფურცლად)

პატივისცემით,

კომიტეტის თავმჯდომარე
ირაკლი სესიაშვილი

თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის მიერ 2018 წელს გაწეული საქმიანობის ანგარიში.

მიმდინარე პერიოდში თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის უმნიშვნელოვანეს საქმიანობად მიჩნეული იყო უსაფრთხოების სექტორში საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფა, ამ მიმართებით მიღებულ გადაწყვეტილებებზე და მოქმედ საკანონმდებლო აქტების შესრულებაზე საპარლამენტო კონტროლის განხორციელება.

საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტში უმთავრეს ამოცანას, ისეთი სამუშაო გარემოს შექმნა წარმოადგენდა, სადაც, ოპოზიციის და სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობით, შესაძლებელი იქნებოდა ყველაზე მწვავე თემებზე კონსტრუქციულ რეჟიმში მუშაობა და ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარე კონსენსუსზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღება. ისეთი გარემოს შექმნა, სადაც ნებისმიერი კანონის პროექტის განხილვა ან სხვა მნიშვნელოვან საკითხზე გადაწყვეტილების მიღება მოხდებოდა გამჭვირვალედ ყველა დაინტერესებულ მხარესთან კონსულტაციის გზით.

• კანონშემოქმედებითი საქმიანობა

2018 წელს საქართველოს პარლამენტის ბიუროს მიერ თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტი წამყვან კომიტეტად განსაზღვრული იყო 129 საქართველოს კანონის პროექტთან მიმართებაში.

საქართველოს მთავრობის საკანონმდებლო ინიციატივა: 78 (საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია 76 კანონპროექტი, 2 კანონპროექტთან დაკავშირებით არ გაგრძელდა საკანონმდებლო პროცესი)

საქართველოს პარლამენტის წევრების საკანონმდებლო ინიციატივა: 51 (საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია 49 კანონპროექტი, 2 კანონპროექტთან დაკავშირებით არ გაგრძელდა საკანონმდებლო პროცესი)

- საქართველოს მთავრობის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი „სამხედრო ძალების რეზერვისა და სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შესახებ“ და მისგან გამომდინარე საქართველოს კანონის პროექტები „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „არასამხედრო, ალტერნატიული შრომითი სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „მობილიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტი „საქართველოს ორგანულ კანონში „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ ცვლილების

შეტანის შესახებ“. (25.01.2018; 07-2/167/9; საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი მოიცავდა 11 პროექტს)

- წარმოდგენილი საკანონმდებლო ინიციატივის მიზანი იყო რეზერვისა და მობილიზაციის ახალი სისტემის ჩამოყალიბება, რომელიც პასუხობს ქვეყნის წინაშე არსებულ საფრთხეებსა და გამოწვევებს და საჭიროების შემთხვევაში მოგვცემს ოპერატიული რეაგირების შესაძლებლობას.
- სამხედრო სარეზერვო სამსახურის სახეებია აქტიური სარეზერვო სამსახური (აქტიური რეზერვი) და სამობილიზაციო სარეზერვო სამსახური (სამობილიზაციო რეზერვი).
- აქტიური რეზერვი შედგება: პროფესიული ძალების რეზერვისგან, ტერიტორიული რეზერვისგან და სპეციალისტთა რეზერვისგან.
- აქტიურ სარეზერვო სამსახურში მისაღები პირების რაოდენობას, ეროვნული თავდაცვისა და სამობილიზაციო გეგმების გათვალისწინებით განსაზღვრავს მთავრობა.
- მნიშვნელოვან სიახლეს, რომ აქტიური სარეზერვო სამსახური იქნება ნებაყოფლობითი და აქტიურ სარეზერვო სამსახურში მისაღებ პირთან გაფორმდება კონტრაქტი.
- აქტიურ რეზერვში ჩარიცხულ პირს მიეცემა ყოველთვიური შრომის ანაზღაურება, რომელიც იქნება მისი წოდებრივი სარგოს 20%-ი, ხოლო გამოძახების და სამხედრო სამსახურის გავლის პერიოდში - შრომის ანაზღაურების სრული ოდენობა.
- აქტიურ სარეზერვო სამსახურში მყოფი პირების გამოძახებას უზრუნველყოფს ის ქვედანაყოფი, რომელშიც ირიცხება აქტიური რეზერვისტი.
- აქტიურ სარეზერვო სამსახურში მიღების წესი განისაზღვრება მინისტრის ბრძანებით.
- აქტიურ რეზერვში მყოფ პირს, კონტრაქტით სამსახურის მთელი 5 წლიანი პერიოდი ჩაეთვლება შრომის საერთო სტაჟში, ხოლო გამოძახების შემდგომ სარეზერვო სამსახურის პერიოდი - კომპენსაციის დასანიშნ სტაჟში. რეზერვში გაწვევის შემთხვევაში რეზერვისტს შეუწარმუნდება სამუშაო ადგილი და ხელფასი.
- სამობილიზაციო რეზერვის მიზანია - სამხედრო ძალების გაძლიერება და დანაკარგების შევსება.
სამობილიზაციო რეზერვი კომპლექტება პირებისაგან, რომლებიც:
- მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად დათხოვნილი არიან რეზერვში და არ ირიცხებიან აქტიურ რეზერვში;
- „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის 29-ე და 30-ე მუხლების საფუძველზე სარგებლობენ სამხედრო სამსახურში გაწვევისაგან გათავისუფლების ან გაწვევის გადავადების უფლებით და შეუსრულდათ 27 წელი ან აღნიშნული ასაკის მიღწევამდე გამოთქვეს სურვილი ნებაყოფილობით ჩაირიცხონ სამობილიზაციო რეზერვში.
- მნიშვნელოვანი სიახლეს წარმოადგენს, სამობილიზაციო რეზერვის მართვის ელექტრონული სისტემა, რომლის საშუალებითაც განხორციელდება სამობილიზაციო რესურსის სისტემატიზაცია და კატეგორიზაცია. ელექტრონული სისტემის მართვას განახორციელებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.
- მნიშვნელოვან სიახლეს წარმოადგენს კანონპროექტის რეგულაცია, რომლის თანახმადაც - 60 წელს გადაცილებული პირი, მისი სურვილის შემთხვევაში

შეიძლება დარჩეს ან ჩაირიცხოს სამობილიზაციო რეზერვში. აღნიშნული რეგულაცია ხელს შეუწყობს სამობილიზაციო რეზერვში მაღალპროფესიონალი კადრების ყოფნას.

- ერთ-ერთი მნიშვნელოვან სიახლეს წარმოადგენს, რომ მთლიანად იცვლება სამობილიზაციო სარეზერვო სამსახურისაგან გათავისუფლების, გაწვევის გადავადებისა და მობილიზაციის დროს რეზერვში მყოფი პირების დაჯავშნის წესი და პირობები. კერძოდ, საჯარო და კერძო დაწესებულებების შეუფერხებელი ფუნქციონირების მიზნით, მთავრობის დადგენილების საფუძველზე განსაზღვრული იქნება დაწესებულებების ნუსხა და იმ პროფესიების/თანამდებობების ჩამონათვალი, რომელთაც საომარი მდგომარეობის დროს არ შეეხებათ რეზერვში გაწვევა. კერძო და საჯარო დაწესებულებები ელექტრონულ მართვის სისტემაში უშუალოდ განახორციელებენ აღნიშნულ პირთა შესახებ მონაცემების შეტანას, რომლებსაც ელექტრონული მართვის სისტემაში ასახვის შემდეგ გადაუვადდებათ სამობილიზაციო სარეზერვო სამსახურის გავლა.
- საქართველოს მთავრობის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი: „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი და მისგან გამომდინარე საქართველოს კანონის პროექტები: „ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, საქართველოს კანონში „თავისუფლების ქარტია“ ცვლილების შეტანის შესახებ“, „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „წიაღის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო სპეციალური წოდებების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სპეციალური პროფესიული განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამოქალაქო აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „მობილიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „იარაღის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „არასამხედრო, ალტერნატიული შრომითი სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში

ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „მაუწყებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „მოხალისეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში“ ცვლილების შეტანის შესახებ“, „საქართველოს ტყის კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის „საქართველოს სახელმწიფო გერბის შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (3.05.2018; 07-2/209/9; საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი მოიცავდა 28 პროექტს)

- ასოცირების შესახებ შეთანხმების მე-6 კარის 22-ე თავი ითვალისწინებს სამოქალაქო დაცვის სფეროში განსახორციელებელ ვალდებულებებს. ამ მიმართებით მნიშვნელოვანი იყო „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ ახალი კანონის მიღება და სამოქალაქო უსაფრთხოების სფეროში უფრო ეფექტური და მოქნილი მართვის სისტემის ჩამოყალიბება. პაკეტი ითვალისწინებს მთელ რიგ მნიშვნელოვან სიახლეებს:
  - ახალი კანონის თანახმად ახლებურად ჩამოყალიბდა სამოქალაქო უსაფრთხოების ცნება და სამოქალაქო უსაფრთხოების ეროვნული სისტემის არსი, განისაზღვრა, რომ სამოქალაქო უსაფრთხოების ეროვნული სისტემა სამოქალაქო უსაფრთხოების სფეროში შესაბამისი კომპეტენციისა და რესურსების გამოყენებით უზრუნველყოფს, ბუნებრივი და ადამიანური ფაქტორით (ტექნოგენური) გამოწვეული ინციდენტისაგან ადამიანების სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, ქონების, ობიექტებისა და გარემოს დაცვის მიზნით სათანადო ღონისძიებების კომლექსის განხორციელებას.
  - გათვალისწინებულია საგანგებო სიტუაციების მართვის ახალი მოდელი, რომელიც ბევრად მარტივი და ეფექტური იქნება დღეს არსებულთან შედარებით (5 დონიანი მართვის სისტემის ნაცვლად იქნება 2 დონე ადგილობრივი და ეროვნული)
  - განისაზღვრა მოხალისეთა სისტემის სამართლებრივი საფუძვლები, რომლის შესაბამისად დაიწყება ამ სისტემის ჩამოყალიბება;
  - კანონი ითვალისწინებს არასამხედრო ალტერნატიული შრომითი სამსახურის ახალ ხედვას;
  - გაიზარდა სახანძრო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული ობიექტების ჩამონათვალი და სახანძრო ზედამხედველობას დაქვემდებარება ყველა სასტუმრო და საზოგადოებრივი თავშეყრის ობიექტი;
  - გაიზარდა ადმინისტრაციული ჯარიმები და პასუხისმგებლობა სახანძრო უსაფრთხოების წესების დარღვევისთვის.
  - კანონით დარეგულირდა ისეთ მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორც არის ადრეული შეტყობინების სისტემა და საგანგებო სიტუაციების დროს მოქალაქეთა ინფორმირება.
  - კანონის თანახმად ეროვნული სიტემის სუბიექტებს ეკისრებათ ვალდებულება მათი უფლებამოსილების ფარგლებში უზრუნველყოფენ

სამოქალაქო უსაფრთხოების სფეროში რეაგირების ძალებისა და საქართველოს მოქალაქეთა მომზადება და მზადყოფნა.

- საქართველოს პარლამენტის წევრების ირაკლი სესიაშვილის, კობა კობალაძის, კობა ნარჩემაშვილის, გია ბენაშვილის და პაატა მხეიძის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით მომზადებულ საქართველოს კანონის პროექტებს: „საომარი მდგომარეობის შესახებ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „თავდაცვის დაგეგმვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო ძალების რეზერვისა და სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „არასამხედრო, ალტერნატიული შრომითი სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „მობილიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს დაზვერვის სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „იარაღის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „გეოდეზიური და კარტოგრაფიული საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, საქართველოს კანონში „თავისუფლების ქარტია“ ცვლილების შეტანის შესახებ“, „საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „წითელი ჯვრის, წითელი ნახევარმთვარისა და წითელი კრისტალის ემბლემებისა და სახელწოდებების გამოყენებისა და დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „სპეციალური პენიტენციური სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „უცხოელთა და მოქალაქეობის არმქონე პირთა სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს საზღვაო სივრცის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების

შეტანის თაობაზე”, „დიპლომატიური სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „იურიდიული დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ”, „საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ”, „საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ”, „სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებლის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „საკონსულო მოსაკრებლის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „სახელმწიფო ბაჟის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „სამხედრო, შინაგან საქმეთა ორგანოების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილ პირთა და მათი ოჯახის წევრთა სოციალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „პროკურატურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს ზოგად ადმინისტრაციულ კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „ავტონომიურ რესპუბლიკაში პირდაპირი სახელმწიფო მმართველობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტები: „საქართველოს ორგანულ კანონში „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ ცვლილების შეტანის შესახებ”, „ეროვნული უშიშროების საბჭოს შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე”, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე”, „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“. (24.05.2018; 07-3/183/9; საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი მოიცავდა 50 პროექტს)

- წარმოდგენილი საკანონმდებლო ინიციატივების მიზანს წარმოადგენდა ზემოაღნიშნული კანონების საქართველოს კონსტიტუციასთან ჰარმონიზაცია. ამ მიმართებით შესაბამის კანონებში განხორციელდა მნიშვნელოვანი შინაარსობრივი და ტერმინოლოგიური ხასიათის ცვლილებები. ზემოაღნიშნულიდან უნდა გამოიყოს „საომარი მდგომარეობის შესახებ, „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“, „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“, „თავდაცვის დაგეგმვის შესახებ“, „ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის შესახებ“, „მობილიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონებში განხორციელებული ცვლილებები:
- „საომარი მდგომარეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, განხორციელებული ცვლილების თანახმად საომარი მდგომარეობა ცხადდება საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებით. გაიწერა საომარი მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებისა და საქართველოს პრეზიდენტის მიერ გამოცემული დეკრეტების საქართველოს პრემიერ-მინისტრის მიერ თანახელმოწერის პროცედურები. განისაზღვრა

ეროვნული თავდაცვის საბჭოს უფლებამოსილებასთან დაკავშირებული საკითხები.

- „საგანგებო მდგომარეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, საქართველოს კანონის შესაბამისად საგანგებო მდგომარეობა ცხადდება საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებით. დადგინდა საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებაზე საქართველოს-პრემიერ მინისტრის მიერ თანახელმოწერის პროცედურები. საგანგებო მდგომარეობის დროს თავდაცვის ძალების გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილებას პრემიერ-მინისტრის წარდგინებით იღებს საქართველოს პრეზიდენტი. შესაბამისად, დაზუსტდა საგანგებო მდგომარეობის დროს თავდაცვის ძალების გამოყენების შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტზე თანახელმოწერისა და საგანგებო მდგომარეობის დროს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ გამოცემული დეკრეტზე პრემიერ-მინისტრის მიერ თანახელმოწერის პროცედურები.

„საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“.

- საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების სფეროდან ამოღებულ იქნა საქართველოს სამხედრო დოქტრინის და სამხედრო ძალების აღმშენებლობის კონცეფციის დამტკიცების უფლებამოსილება, ვინაიდან საკითხებს რომლებიც ამ დოკუმენტებით უნდა დარეგულირდეს „ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად დარეგულირდება ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციით, საქართველოს საფრთხეების შეფასების დოკუმენტით და უსაფრთხოების სფეროში ეროვნული სტრატეგიებით.
- საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით თავდაცვის ძალების სახეობები და შემადგენლობა განისაზღვრება კანონით. „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, სამხედრო წესდებებს ამტკიცებს მთავრობა. შესაბამისად, პრეზიდენტის უფლებამოსილების სფეროდან ამოღებული იქნა ნორმები, რომლებიც კონსტიტუციის თანახმად საქართველოს მთავრობის კომპეტენციას განეკუთვნება.
- კონსტიტუციის შესაბამისად, დაზუსტდა საომარი და საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების პირობები.
- საქართველოს პრეზიდენტი მთავრობის წარდგინებით იღებს გადაწყვეტილებას სახელმწიფოს თავდაცვის მიზნით განსაკუთრებულ და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ქვეყანაში სხვა სახელმწიფოს სამხედრო ძალების შემოყვანის, გამოყენებისა და გადაადგილების შესახებ.
- საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილი იქნება მთავრობის თანხმობით თავდაცვის სფეროში დადოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები.
- საომარი ან/და საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების შემთხვევაში მობილიზაციას გამოაცხადებს საქართველოს მთავრობა.
- ახალი რედაქციით ჩამოყალიბდება კანონის მე-3 თავი, რომლითაც განისაზღვრა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, სამინისტროს სამოქალაქო ოფისისა და თავდაცვის ძალების ფუნქციები. საკანონმდებლო დონეზე განხორციელდა თავდაცვის ძალების მეთაურის ფუნქციების განსაზღვრა.
- საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად თავდაცვის ძალების შემადგენლობა და

სახეობები უნდა განისაზღვროს კანონით. შესაბამისად, განისაზღვრა საქართველოს თავდაცვის ძალების სახეობები. კერძოდ, თავდაცვის ძალები შედგება 4 სახეობისაგან- სახმელეთო, საჰაერო, ეროვნული გვარდია და სპეციალური ოპერაციების ძალები. განისაზღვრა თავდაცვის ძალების ის სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც შევლენ საქართველოს თავდაცვის ძალების შემადგენლობაში.

„თავდაცვის დაგეგმვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“.

- ახალი რედაქციით ჩამოყალიბდა თავდაცვის დაგეგმვის არსი და განისაზღვრა თავდაცვის დაგეგმვის პროცედურები, განისაზღვრა სახელმწიფო თავდაცვის დაგეგმვისა და კოორდინაციის პრინციპები. სახელმწიფო თავდაცვის დაგეგმვა განხორციელდება ეროვნული დონის კონცეპტუალური და ორგანიზაციული და უწყებრივი დონის კონცეპტუალური და ორგანიზაციული დოკუმენტების საფუძველზე.

ეროვნული დონის კონცეპტუალურ დოკუმენტებს მიეკუთვნება:

საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფცია;

საქართველოს საფრთხეების შეფასების დოკუმენტი;

საქართველოს ეროვნული თავდაცვის სტრატეგია.

ეროვნული თავდაცვის სტრატეგია გააერთიანებს თავდაცვის სტრატეგიულ მიმოხილვასა და ეროვნულ სამხედრო სტრატეგიას. ეროვნული თავდაცვის სტრატეგიას დაამტკიცებს საქართველოს მთავრობა.

- სახელმწიფო თავდაცვის დაგეგმვის ეროვნული დონის ორგანიზაციული დოკუმენტია ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმა, რომელიც წარმოადგენს ეროვნული თავდაცვის სტრატეგიით განსაზღვრული მიზნებისა და ამოცანების შესასრულებლად პასუხისმგებელი უწყებების დროში გაწერილი სამოქმედო გეგმების ერთობლიობას. თავდაცვის მზადყოფნის გეგმის შემადგენელი ნაწილია ეროვნული თავდაცვის გეგმა.

„ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“

- კანონში განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად, ეროვნული თავდაცვის სტრატეგია გააერთიანებს ორ დოკუმენტს: თავდაცვის სტრატეგიული მიმოხილვას და ეროვნული სამხედრო სტრატეგიას.

- საქართველოს მთავრობის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი: „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია)

წარმოდგენილი ცვლილებით საქართველოს, როგორც მასპინძელი ქვეყნის მხარდაჭერის საკითხები დარეგულირდება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით. ამასთანავე, აღნიშნული ცვლილებით „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ კანონი შესაბამისობაში იქნა მოყვანილი „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონთან.

- საქართველოს პარლამენტის წევრების ირაკლი სესიაშვილის, ოთარ ჩრდილელის და ბექა ოდიშარიას მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი „ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (18.10.2018; 07-3/234/9)
- საქართველოს მთავრობის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტები: „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს სახელმწიფო მატერილური რეზერვების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „არასამხედრო, ალტერნატიული შრომითი სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „არასამხედრო, ალტერნატიული შრომითი სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახური შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „იარაღის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „იარაღის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „სახელმწიფო კომპენსაციის და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო კომპენსაციის და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „ლიცენზიების და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სპეციალური პროფესიული განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ, „სახელმწიფო სპეციალური წოდებების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „ელექტრო ენერჯისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკის დაგეგმვისა და კოორდინაციის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს კანონში „თავისუფლების ქარტია“ ცვლილების შეტანის შესახებ“, „მაუწყებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონში

ცვლილების შეტანის თაობაზე, „მობილიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამოქალაქო აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო დაწესებულებაში შრომის ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „წილის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო, შინაგან საქმეთა ორგანოების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილ პირთა და მათი ოჯახის წევრთა სოციალური უზრუნველყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „შეკრების და მანიფესტაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „პროდუქტის უსაფრთხოების და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „საქართველოს ტყის კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტი „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“. (N07-2/260, 04.10.2018; საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი მოიცავდა 38 პროექტს)

- საქართველოს პრემიერ-მინისტრის უშუალო დაქვემდებარებაში არსებული სპეციალური დანიშნულების სახელმწიფო დაწესებულება-საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახური გადავიდა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების სახით, რომელიც ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრემიერ-მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის წინაშე. ამასთანავე, უცვლელი დარჩა სამსახურის უფლებამოსილება მატერიალური რეზერვების მართვის საკითხთან მიმართებით და საქვეუწყებო დაწესებულების- საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახურის სფეროში შეიქმნა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი-სახელმწიფო რეზერვებისა და სამოქალაქო უსაფრთხოების სერვისების სააგენტო, რომლის ძირითადი ფუნქციაც არის სამოქალაქო უსაფრთხოების სფეროში სახელმწიფო მომსახურების გაწევა, სახელმწიფო მატერიალური რეზერვების შექმნასთან, მართვასთან, შენახვასა და გამოყენებასთან დაკავშირებული საოპერაციო პროცედურების განხორციელება.

- **სავალდებულო დასკვნები**

საქართველოს პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტს სავალდებულო დასკვნის შემუშავება დაევალა:

საქართველოს მთავრობის 4 საკანონმდებლო ინიციატივასთან და საქართველოს პარლამენტის წევრების 62 საკანონმდებლო ინიციატივასთან დაკავშირებით.

- საქართველოს პარლამენტის წევრების ირაკლი სესიაშვილის და ბექა ოდიშარას მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი „საქართველოს საჰაერო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“. (07-3/151/9; 12.04.2018, საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია)

კანონში განხორციელებული ცვლილების მიზანს წარმოადგენდა დასახლებულ ადგილებზე სადემონსტრაციო ფრენებთან დაკავშირებული რეგულაციების დაზუსტება. კერძოდ, განისაზღვრა სადემონსტრაციო ფრენის დეფინიცია. ამასთანავე, ვინაიდან სადემონსტრაციო ფრენის უნივერსალური წესის შემუშავება შეუძლებელია, კანონპროექტით განისაზღვრა, რომ ყოველი სადემონსტრაციო ფრენა წინასწარ შეთანხმდება საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსთან, რომლის შემდგომაც სავალდებულო იქნება სსიპ-სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოსგან თანხმობის მიღება.
- საქართველოს მთავრობის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი „საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (07-2/204, 30.04.2018, საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია)

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრებიან მეორე მსოფლიო ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანების მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასახეგრი შემოსავალი 3000 ლარამდე. ზემოაღნიშნულ კატეგორიას დაემატა სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები. შესაბამისად, სხვა სახელმწიფოს ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანების მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასახეგრი შემოსავალი 3000 ლარამდე არ დაიბეგრება საშემოსავლო გადასახადით.
- საქართველოს პარლამენტის წევრების ირაკლი კობახიძის, თამარ ჩუგოშვილის, ეკა ბესელიას, ანრი ოხანაშვილის, მამუკა მდინარაძის არჩილ თალაკვაძის, გურამ მაჭარაშვილის, ირაკლი სესიაშვილის და ირაკლი ბერაიას მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის პროექტები „საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი“ და საქართველოს კანონის პროექტები „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „გენდერული თანასწორობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „მაუწყებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსი ცვლილების შეტანის შესახებ“, „სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ეროვნული მარეგულირებელი ორგანოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „იურიდიული დახმარების

შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო დაწესებულებაში შრომის ანაზღაურების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს დაზვერვის სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სადაზვერვო საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს ოპერატიულ-ტექნიკური სააგენტოს შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „თავდაცვის დაგეგმვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „კონტრაზვერვითი საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სამხედრო პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ „საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს ბიზნესომბუდსმენის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საპარლამენტო მდივნის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტები: საქართველოს ორგანულ კანონში „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ ცვლილების შეტანის შესახებ“, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, საქართველოს ორგანულ კანონში „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ ცვლილების შეტანის შესახებ“. (31.05.2018; 07-2/236/9, საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი მოიცავდა 34 პროექტს, საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია)

- საქართველოს კონსტიტუციის ახალი რედაქცია ეფუძნება თანამედროვე საპარლამენტო მმართველობის პრინციპებს და შესაბამისად, მოითხოვს პარლამენტის, როგორც ინსტიტუციის როლის გაძლიერებას. საქართველოს პარლამენტის ახალი რეგლამენტი ითვალისწინებს თავდაცვისა და უსაფრთხოების სექტორზე საპარლამენტო ზედამხედველობის მნიშვნელოვან რეგულაციებს. ამ მიმართებით უნდა აღინიშნოს, რომ გაფართოვდა ნდობის ჯგუფის მანდატი. ვინაიდან, ნდობის ჯგუფი უფლებამოსილი იქნება განახორციელოს არა მხოლოდ სპეციალური პროგრამების საბიუჯეტო ნაწილის, არამედ თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში საიდუმლო საქმიანობისა და სპეციალური პროგრამების ზედამხედველობა, გარდა იმ ნაწილისა, რაც დაკავშირებულია საქმიანობის ფარულ

ფორმებთან და მეთოდებთან. ინფორმაციის მიწოდებაზე უარის შემთხვევაში, შესაბამისი უწყებები ვალდებული არიან ნდობის ჯგუფს წარუდგინონ უარის წერილობითი დასაბუთება. მნიშვნელოვან სიახლეს წარმოადგენს, რომ საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, საქართველოს მთავრობა, შესაბამისი უწყებები, ვალდებული არიან საქართველოს ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრის „საიდუმლო“ ნაწილში შეტანის შემდეგ, 2 კვირის ვადაში, ნდობის ჯგუფს გააცნონ უწყების სტრუქტურისა და სტრუქტურული ქვედანაყოფების ძირითადი ამოცანების შემცველი საიდუმლო ნორმატიული აქტები, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ამასთანავე, ზემოაღნიშნული სუბიექტები ვალდებული არიან მიღებიდან 2 კვირის ვადაში, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტს წარუდგინონ თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში პოლიტიკის, პრიორიტეტებისა და სტრატეგიის ამსახველი დოკუმენტები.

- საქართველოს პარლამენტის წევრების მამუკა მდინარაძეს, ვანო ზარდიაშვილის, დავით მათიკაშვილის, ანრი ოხანაშვილის, გიორგი ხატიძეს, ეკა ბესელიას, გედევან ფოფხაძის და ოთარ ჩრდილელის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტები: „სახელმწიფო მნიშვნელობის სიმბოლოების შესახებ“, „კერძო დაცვითი საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, საქართველოს საჰაერო კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „იურიდიული დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს მოქალაქეთა და საქართველოში მცხოვრებ უცხოელთა რეგისტრაციის, პირადობის (ბინადრობის) მოწმობისა და საქართველოს მოქალაქის პასპორტის გაცემის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „სამხედრო პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „სპეციალური პენიტენციური სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „სამოქალაქო აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „სახელმწიფო სპეციალური წოდებების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „ტყის ფონდის მართვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს შეიარაღებული ძალების სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე „საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულების წესისა და პრობაციის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანის თაობაზე, „სამხედრო მოსამსახურის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს დაზვერვის სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „შემოსავლების სამსახურის

შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს ტყის კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“, „საქართველოს სახელმწიფო ჯილდოების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტები „საქართველოს სახელმწიფო გერბის შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე, „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე. (07-3/197/9, 14.06.2018, საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი აერთიანებს 26 პროექტს, საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია)

- „სახელმწიფო მნიშვნელობის სიმბოლოების შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტით შემუშავდა ერთიანი სამართლებრივი მექანიზმი, რომელიც დაარეგულირებს სახელმწიფო მნიშვნელობის სიმბოლოების შექმნასთან, დამტკიცებასთან და გამოყენებასთან დაკავშირებული საკითხებს. სხვა დანარჩენი საკანონმდებლო ცვლილებების პროექტებით მთელი რიგი საკანონმდებლო აქტები შესაბამისობაში მოდის „სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტთან.
- საქართველოს მთავრობის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტების „სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, „სახელმწიფო კომპენსაციისა და სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ და „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (27.08.2018; 07-2/247/9, საკანონმდებლო ინიციატივების პაკეტი აერთიანებს 3 პროექტს, საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია)
- საქართველოს პარლამენტის წევრების ეკა ბესელიას და გედევან ფოფხაძის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი საქართველოს კანონის პროექტი „საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (27.09.2018, 07-3/229/9, საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია) „ქიმიური იარაღის აკრძალვის კონვენციის“ სამართლებრივი მოთხოვნების უმრავლესობა საქართველოს კანონმდებლობაში ასახულია, მაგრამ „ქიმიური იარაღის შესახებ“ კონვენციით განსაზღვრული ტოქსიკურ ქიმიკატებთან და ქიმიური ნივთიერებების პრეკურსორებთან მიმართებაში არსებობდა საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელების აუცილებლობა და ასეთი ნივთიერებების უკანონო დამზადების, შექმნის, შენახვის ფლობის, განკარგვის, გამოყენების, გადამუშავების, გამოცდის, გადაცემის, გადაზიდვის, ექსპორტის, იმპორტის, ვაჭრობის ან მისდამი სხვა უკანონო მოპყრობასათვის, აგრეთვე მასთან დაკავშირებული სხვა უკანონო გარიგებისათვის მათ შორის, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ბრუნვის წესების დარღვევისათვის სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაწესება.

- **მიღებული დადგენილებები, რეზოლუციები, რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებები.**

საქართველოს პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტი წამყვან კომიტეტად განისაზღვრა 7 საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით:

- საქართველოს მთავრობის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი შეთანხმება „საქართველოს მთავრობასა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მთავრობას შორის საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისა და ორმხრივად დაცვის შესახებ“. (07-2/163/9; 9.01.2018; საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებულია)
- შეთანხმებით იქმნება მყარი სამართლებრივი საფუძველი საქართველოსა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის შორის საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისათვის და ორი ქვეყნის შესაბამის უწყებებს შორის პირდაპირი, უსაფრთხო და ოპერატიული კომუნიკაციის სისტემის განვითარებისათვის. შეთანხმება მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს საქართველოსა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ქვეყნებს შორის თანამშრომლობისა და პარტნიორული ურთიერთობების შემდგომ განვითარებასა და განმტკიცებას და საერთო გამოწვევების წინააღმდეგ ეფექტურ ბრძოლას.
- საქართველოს პრეზიდენტის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი შეთანხმება „საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და სლოვენის რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შორის თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ“. (6.02.2018; 07-1/17/9; საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებულია)
- შეთანხმების თანახმად საქართველოსა და სლოვენის რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროები ითანამშრომლობენ ისეთ სფეროებში როგორც არის თავდაცვისა და უსაფრთხოების პოლიტიკა, სამხედრო და სამოქალაქო პერსონალის განათლება და წვრთნა, შეიარაღების კონტროლი და განათლება, NATO PFP -ლონისძიებებში ერთობლივი მონაწილეობა, ჰუმანიტარული და მშვიდობის მხარდამჭერი ღონისძიებები, თავდაცვის ლოგისტიკა და სხვა. თანამშრომლობის განხორციელების ფორმები მოიცავს მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგი აქტივობებით: ოფიციალური ვიზიტები და სამუშაო შეხვედრები, გამოცდილების გაზიარება, კონსულტაციები და წვრთნებში მონაწილეობა. შეთანხმების ფარგლებში თავდაცვის სფეროში ორმხრივი თანამშრომლობის შესახებ დამტკიცდება ყოველწლიური გეგმები. შეთანხმების მიხედვით, უზრუნველყოფილი იქნება შეთანხმებით გათვალისწინებული მიღებული საიდუმლო ინფორმაციის დაცვა.
- საქართველოს პრეზიდენტის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი ურთიერთგაგების მემორანდუმი „საქართველოს მთავრობასა და რუმინეთის მთავრობას შორის მასპინძელი ქვეყნის მხარდაჭერის ერთობლივი უზრუნველყოფის შესახებ“ (07-2/163/9; 6.02.2018; საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებულია)
- ურთიერთგაგების მემორანდუმის მიზანია დადგინდეს მასპინძელი ქვეყნის მხარდაჭერის განხორციელების ძირითადი პრინციპები და ზოგადი პროცედურები ერთ-ერთი მხარის მიერ მეორე მხარის სახელმწიფო ტერიტორიაზე ოპერაციებსა და წვრთნებში მონაწილეობის პერიოდში. წარმოებული ოპერაციებისა და წვრთნების დროს საიდუმლო ინფორმაციის დაცვა განხორციელდება 2014 წლის შეთანხმების

„რუმინეთის მთავრობასა და საქართველოს მთავრობას შორის საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისა და ორმხრივად დაცვის შესახებ“ შეთანხმების შესაბამისად.

- საქართველოს მთავრობის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი შეთანხმება „საქართველოსა და ბელარუსის რესპუბლიკას შორის საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლისა და ორმხრივად დაცვის შესახებ“ (1.03.2018; 07-2/174/9; საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებულია)
- აღნიშნული შეთანხმების დადება მიზნად ისახავს საქართველოსა და ბელარუსის რესპუბლიკას შორის საიდუმლო ინფორმაციის გაცვლის მექანიზმის განვითარებას, რომელიც ერთ-ერთ აუცილებელ ელემენტს წარმოადგენს საერთო გამოწვევების წინააღმდეგ ეფექტურად ბრძოლასა და მსოფლიო უსაფრთხოების არქიტექტურის განვითარებაში. შეთანხმებით იქმნება მყარი სამართლებრივი საფუძველი ამ ორი ქვეყნის შესაბამის უწყებებს შორის პირდაპირი, უსაფრთხო და ოპერატიული კომუნიკაციის სისტემის განსავითარებლად. გარდა ამისა, იგი ხელს უწყობს ამ ქვეყნებს შორის თანამშრომლობისა და პარტნიორული ურთიერთობების შემდგომ განვითარებასა და განმტკიცებას.
- საქართველოს პრეზიდენტის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი „საქართველოს მთავრობასა და თურქეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის ლოგისტიკის დარგში განსახორციელებელი ოქმი (2013)“ და „საქართველოს მთავრობასა და თურქეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის ლოგისტიკის დარგში განსახორციელებელი ოქმი (2014)“ (5.05.2018; 07-1/19/9; საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებულია)
- აღნიშნული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განხორცილდება 220.000.00 და 192.000.00 თურქული ლირის ეკვივალენტური აშშ დოლარის ღირებულების აღჭურვილობით დახმარების გაწევა, რომელიც მოხმარდება მარნეულის აეროპორტის მოდერნიზაციას.
- საქართველოს პრეზიდენტის მიერ წარმოდგენილი შეთანხმება „საქართველოს მთავრობასა და თურქეთის რესპუბლიკის მთავრობას შორის სამხედრო ფინანსური თანამშრომლობის შესახებ“ (07-1/19/9; 17.04.2018; რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ)
- შეთანხმება განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობისთვის გამოყოფილი 5.500.000 თურქული ლირის ეკვივალენტის აშშ დოლარის ფინანსური რესურსებისა და წინა წლებში გამოყოფილი, მაგრამ გამოუყენებელი 3.883.382,83 აშშ დოლარის განაწილებისა და გამოყენების საფუძველს. შეთანხმების თანახმად თანხის ნაწილი გამოიყენება თურქეთში თავდაცვის სამრეწველო კომპანიებისაგან სამხედრო მიზნებისათვის საქონლისა და მომსახურების შესასყიდად, ხოლო ნაწილი-მარნეულის აეროპორტის მოდერნიზაციისათვის, ლოგისტიკის დარგში განსახორციელებელი ოქმის პრინციპების შესაბამისად.
- საქართველოს პრეზიდენტის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი „აზერბაიჯანის რესპუბლიკის მთავრობას, საქართველოს მთავრობასა და თურქეთის

რესპუბლიკის მთავრობას შორის თავდაცვის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ“ (15.05.2018; 07-1/19/9; რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ)

- აღნიშნული ხელშეკრულება ქმნის სამართლებრივ საფუძველს აზერბაიჯანულ, ქართულ და თურქულ მხარეებს შორის თანამშრომლობის გაღრმავებისათვის, ისეთ საკითხებთან მიმართებაში როგორც არის: სამხედრო ძალებისა და თავდაცვის სისტემის შექმნა, საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება მნიშვნელოვან ინფრასტრუქტურის დაცვასთან დაკავშირებით, სამხედრო და სამოქალაქო პერსონალის ტრენინგი და განათლება, ერთობლივ სწავლებებში მონაწილეობა, სამხედრო-სამოქალაქო თანამშრომლობა, კიბერუსაფრთხოება თავდაცვის სფეროში და სხვა. შეთანხმება ითვალისწინებს მხარეებს შორის თანამშრომლობის განხორციელების სხვადასხვა ფორმას: სამხედრო და სამოქალაქო თანამდებობის პირების შეხვედრებს, ექსპერტების სამუშაო ვიზიტებს, ერთობლივი დისკუსიებს, კონსულტაციებს და სხვა აქტივობებს.

კომიტეტმა საგაღმწელო დასკვნა შეიმუშავა ერთ საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით.

- საქართველოს მთავრობის მიერ რატიფიცირებისათვის წარმოდგენილი „სატრანზიტო და სატრანსპორტო თანამშრომლობის შესახებ (ლაპის ლაზულის მარშრუტის შეთანხმება)“ შეთანხმება.
- შეთანხმების ხელშეკრულებით მხარეები არიან ავღანეთის ისლამური რესპუბლიკა, თურქმენეთის რესპუბლიკა, აზერბაიჯანის რესპუბლიკა, საქართველოს რესპუბლიკა და თურქეთის რესპუბლიკა. შეთანხმების მიზანია ხელშეკრულებით მხარეთა შორის სავაჭრო და სატრანსპორტო ურთიერთობების ხელშეწყობა. აღნიშნული შეთანხმებით სამართლებრივი საფუძველი შეიქმნა ხუთ ქვეყანას შორის თანამშრომლობისათვის. შეთანხმებით გათვალისწინებულია ხელშეკრულებით მხარეების ტერიტორიაზე ტვირთისა და მგზავრების დაუბრკოლებელი გადაადგილება, სატრანზიტო მოძრაობასთან დაკავშირებული აუცილებელი ადმინისტრაციული საკითხებისა და პროცედურების ჰარმონიზაცია და გამარტივება. შეთანხმება ასევე ითვალისწინებს სატრანსპორტო საშუალებების, ტვირთისა და მგზავრების უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული საკითხების რეგულირებას.

- **დადგენილების პროექტები:**

- კომიტეტის მიერ შემუშავებული იყო 1 საქართველოს პარლამენტის დადგენილების პროექტი. კერძოდ, საქართველოს მთავრობის მიერ დასამტკიცებლად წარმოდგენილი საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილება თავდაცვის ძალების რაოდენობის განსაზღვრის შესახებ. (საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 24 დეკემბრის N2420 განკარგულება; საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია დადგენილება „საქართველოს თავდაცვის ძალების რაოდენობის დამტკიცების შესახებ“.
- საქართველოს პარლამენტის წევრის ირაკლი სესიაშვილის მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარდგენილი საქართველოს პარლამენტის დადგენილების

პროექტი „სამხედრო ფიცის ტექსტის დამტკიცების შესახებ“ (19.12.2018; 07-3/262/9; საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულია დადგენილება „სამხედრო ფიცის ტექსტის დამტკიცების შესახებ“

- **ევროპასთან ინტეგრაცია და საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმება.**

საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შეთანხმების დღის წესრიგის განხორციელების კუთხით თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის მიერ წარმოებული აქტივობები:

- აკრძალული ნივთიერებების (ქიმიური, ბიოლოგიური, რადიოლოგიური და ბირთვული მასალები) უკანონო გადაზიდვებთან ბრძოლის ხელშეწყობისა და ამ მიმართულებით საკანონმდებლო ჩარჩოს დახვეწის მიზნით, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის მხარდაჭერით და თავდაცვისა და უსაფრთხოების საკითხებში სამოქალაქო საბჭოს (CCDS) ორგანიზებით, საქართველოს პარლამენტში გაიმართა რამდენიმე სემინარი თემაზე - „ქიმიური, ბიოლოგიური, ბირთვული და რადიოლოგიური საფრთხეები და სტრატეგიული პროდუქციით ვაჭრობის კონტროლის სისტემა საქართველოში“. სემინარის მიზანს წარმოადგენდა, საქართველოს პარლამენტის წევრების, მთავრობის შესაბამისი უწყებების წარმომადგენლების, ექსპერტების, საერთაშორისო პარტნიორების და ბიზნესის წარმომადგენლების მონაწილეობით გაანალიზებულიყო სტრატეგიული პროდუქციით ვაჭრობის მართვისა და კონტროლის საერთაშორისო და ეროვნული სისტემა. ასევე, განხილულ იქნა ქიმიური, ბიოლოგიური, ბირთვული და რადიოლოგიური საფრთხეებზე რეაგირების სისტემა. სემინარზე აქცენტი გაკეთდა ბირთვული და რადიაციული მასალების (CBRN) უკანონო გადაზიდვების აღკვეთის კუთხით არსებულ გამოწვევებზე, რეაგირებისა და პრევენციის ეროვნულ მექანიზმების შემდგომი დახვეწის გზებზე.
- კრიტიკული ინფრასტრუქტურის მდგომარეობისა და საჯარო სექტორის ორგანიზაციების კიბერ-მედეგობის ანალიზის მიზნით, ასევე, კიბერუსაფრთხოების სფეროში საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მიზნით, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტში გაიმართა საკომიტეტო მოსმენა კიბერუსაფრთხოების თემაზე, სადაც განხილული იქნა კიბერუსაფრთხოების კუთხით ქვეყანაში არსებული ვითარება, გამოწვევები და რისკები, ასევე, კრიტიკული ინფრასტრუქტურის მდგომარეობა, სისტემაში არსებული ხარვეზები და შესაბამისი სამსახურების მიერ გატარებული ღონისძიებები. საკომიტეტო მოსმენაზე, კიბერუსაფრთხოების მიმართულებით გაწეული საქმიანობის თაობაზე მოხსენებები წარმოადგინეს საქართველოს თავდაცვის, შინაგან საქმეთა, იუსტიციის სამინისტროს/სსიპ მონაცემთა გაცვლის სააგენტოს წარმომადგენლებმა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურმა.
- ასოცირების შესახებ შეთანხმების მე-6 კარის 22-ე თავი ითვალისწინებს სამოქალაქო დაცვის სფეროში განსახორციელებელ ვალდებულებებს. შეთანხმების 377-ე მუხლის შესაბამისად თანამშრომლობა მიზნად ისახავს ბუნებრივი და ხელოვნური კატასტროფების პრევენციას, მათთვის მზადებას და მათზე რეაგირებას. შესაბამისად, ამ მიმართებით მნიშვნელოვანი იყო „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ ახალი კანონის მიღება და სამოქალაქო უსაფრთხოების

სფეროში უფრო ეფექტური და მოქნილი მართვის სისტემის ჩამოყალიბება. პაკეტი ითვალისწინებს მთელ რიგ მნიშვნელოვან სიახლეებს. („სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ კანონის თაობაზე ინფორმაცია მოცემულია 3.1 პარაგრაფში)

- ასოცირების დღის წესრიგით განსაზღვრულ ერთ-ერთ ვალდებულებას წარმოადგენს დაჭრილ და დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეთა საჭიროებების განსაზღვრა და მხარდაჭერის დამატებითი პროგრამების შემუშავება. შესაბამისად, დაჭრილ და დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეთა, ვეტერანთა და მათი ოჯახის წევრთათვის საქართველოში სარეაბილიტაციო ცენტრის აშენების მიზნით, ასევე, ვეტერანებისთვის, სოციალური, ჯანდაცვის და კომერციული პროექტების განხორციელებაში მხარდაჭერის მოპოვების მიზნით თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის წევრები მოლაპარაკებებს აწარმოებდნენ სხვადასხვა საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებთან, მათ შორის ამერიკის შეერთებული შტატების ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო დეპარტამენტთან. ამასთანავე, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტმა მხარდაჭერა გამოუცხადა მეორე რეგიონალური სამხედრო ჰოსპიტალის ქ. ქუთაისში გახსნის გეგმას.
- უსაფრთხოების სექტორზე საპარლამენტო ზედამხედველობის გაძლიერების ფარგლებში, კომიტეტი მონიტორინგს უწევს საზედამხედველო სფეროში შემავალი უწყებების მიერ საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შეთანხმების დღის წესრიგით განსაზღვრული ეროვნული სამოქმედო გეგმების შესრულებას. ამ მიზნით, კომიტეტი, შესაბამისი უწყებებისგან ითხოვს ინფორმაციას ასოცირების შეთანხმების დღის წესრიგის შესრულების ფარგლებში მათ მიერ განხორციელებული აქტივობების შესახებ.
- **ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეაში საქართველოს პარლამენტის მუდმივმოქმედი დელეგაციის საქმიანობა.**
  - 2018 წლის 26 თებერვალს, საქართველოს პარლამენტის მუდმივმოქმედმა დელეგაციამ ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეაში ბრიუსელში, (ბელგია) ნატო-ს შტაბ-ბინაში გამართა შეხვედრა. შეხვედრებზე ხაზი გაესვა საქართველოს მიერ მიღწეულ პროგრესს. ასევე, დისკუსია შეეხო მოახლოებულ ნატო-ს სამიტს, სადაც საქართველოს თემაც იქნებოდა განხილული. დისკუსიის ფარგლებში, სხვა მნიშვნელოვან საკითხებთან ერთად, როგორცაა საქართველოსთვის გაწევრების სამოქმედო გეგმის მინიჭების პერსპექტივები, განხილულ იქნა, რუსეთის მიერ ოკუპირებული საქართველოს ტერიტორიები და იქ არსებული ვითარება.
  - 25-28 მაისს, ქ. ვარშავაში (პოლონეთი) გაიმართა ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეს საგაზაფხულო სესია. ღონისძიების ფარგლებში განხილული იყო ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორებიცაა, რუსეთისგან მომდინარე კონვენციური და არაკონვენციური საფრთხეები, შავი ზღვის რეგიონის უსაფრთხოების საკითხები, აფრიკის რეგიონში არსებული რთული ვითარება, რომელიც საფრთხეს უქმნის ევროკავშირის და ალიანსის ქვეყნებს. ამასთან, ასამბლეამ, პლენალურ სხდომაზე დაამტკიცა დეკლარაცია, რომელშიც საუბარია ალიანსის ღია კარის პოლიტიკაზე და ასპირანტი ქვეყნების გაწევრების პერსპექტივებზე. აღნიშნულ

დოკუმენტში, საქართველოს დელეგაციის ინიციატივით შევიდა ცვლილება, რომელიც ალიანსში გაწევრების პროცესში საქართველოს პოლიტიკურ და პრაქტიკულ მხარდაჭერას შეეხებოდა.

- 27-29 ივნისი, ქ. სკოპიე, მაკედონია, ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეის “როუზ-როს“-ის რიგით 98-ე სემინარი. ღონისძიების ფარგლებში განხილულ იქნა მაკედონიის ევრო-ატლანტიკურ ინსტიტუტებში ინტეგრაციის პროცესი და ქვეყანაში მიმდინარე დემოკრატიული რეფორმები.
- 19-21 ნოემბერი, ქ. ჰალიფაქსი, (კანადა) ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეის რიგით 64-ე წლიური სესია. სესიის ფარგლებში თავდაცვისა და უსაფრთხოების კომიტეტისა და უსაფრთხოების სამოქალაქო განზომილების კომიტეტის სხდომებზე საქართველოს საკითხთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანი რეზოლუციის პროექტი იქნა განხილული. რეზოლუციაში საუბარი იყო რუსეთის მიერ განხორციელებულ ფართომასშტაბიან სამხედრო აგრესიაზე, მიმდინარე ოკუპაციაზე და ოკუპირებული რეგიონების ფაქტობრივი ანექსიისკენ გადადგმულ ნაბიჯებზე. ამასთან, ასამბლეა მიესალმა შავი ზღვის უსაფრთხოების საკითხებში საქართველოსთან სტრატეგიულ დისკუსიაში ჩართულობას და საქართველოს მიერ შეტანილ წვლილს. რეზოლუციაში ასევე, ხაზი გაესვა რუსეთის მხრიდან მიმდინარე ჰიბრიდულ ომს, რომელიც საქართველოს ევროპულ და ევროატლანტიკურ მისწრაფებებს უქმნის საფრთხეს და დასავლური ღირებულებების დისკრედიტაციისაკენაა მიმართული. ღონისძიების ბოლო დღეს ნატო-ს გენერალური მდივნის მოადგილემ მადლობა გადაუხადა საქართველოს, ავღანეთის მისიაში გაწეული კონტრიბუციისათვის და დასძინა რომ საქართველო მნიშვნელოვან მოთამაშეს წარმომადგენს შავი ზღვის რეგიონის უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის უზრუნველყოფაში. საქართველოს საპარლამენტო დელეგაციამ, მნიშვნელოვანი შენიშვნები შეიტანა ასამბლეის ანგარიშში და ორ რეზოლუციაში, რომლებიც საქართველოს ევრო-ატლანტიკურ ინსტიტუტებში ინტეგრაციას შეეხებოდა.

- **საერთაშორისო კონფერენციები.**

- 23-25 აპრილს, ქ. ბათუმში, გაიმართა ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეის და საქართველოს პარლამენტის მიერ ორგანიზებული „როუზ-როს“-ის რიგით 97-ე სემინარი. ღონისძიების ფარგლებში განხილულ იქნა ისეთი საკითხები როგორებიცაა: შავი ზღვის რეგიონის ინტეგრაცია ევრო-ატლანტიკურ სივრცეში, რუსეთის მიერ ოკუპირებული ტერიტორიები, საქართველოში განხორციელებული რეფორმები და ქვეყანაში დემოკრატიის კონსოლიდირება, საქართველოს საპარლამენტო მართველობის სისტემაზე გადასვლა, და სამხრეთ კავკასიაში არსებული უსაფრთხოების გამოწვევები და რუსეთის ფედერაციის ფაქტორი, ცენტრალურ აზიის ქვეყნებში არსებული ვითარება. სემინარის მიმდინარეობის პარალელურად, შედგა საქართველოს-ნატო-ს საპარლამენტაშორისო საბჭოს შეხვედრა. სადაც, განხილული იყო საქართველოს ალიანსში წევრობის პერსპექტივები და მოახლოვებული ნატო-ს სამიტი. შეხვედრაზე გადაწყდა საქართველოს-ნატო-ს საპარლამენტაშორისო საბჭოს გაფართოება,

საქართველოს-ნატო-ს საპარლამენტათშორისო საბჭოში შევა ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეის დამატებით ხუთი კომიტეტის ხელმძღვანელი, რაც საბჭოს საქმიანობას უფრო ეფექტურს გახდის.

- 2018 წლის 9 მარტს, საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის ორგანიზებით და ნატო-ს სამეკავშირეო ოფისის მხარდაჭერით, საქართველოს პარლამენტში გაიმართა სემინარი თემაზე: თავდაცვისა და უსაფრთხოების სექტორზე ზედამხედველობის წესები და პროცედურები, არსებული ნორმატიული ბაზა, პრაქტიკა, ხარვეზები და გამოწვევები. სემინარზე ასევე, განხილულ იქნა 2017 წელს, პარლამენტის მიერ მიღებულ კონსტიტუციურ კანონში საპარლამენტო ზედამხედველობის კუთხით არსებული მექანიზმები. სემინარში საქართველოს პარლამენტის წევრების გარდა მონაწილეობას იღებდნენ, შესაბამისი უწყებების წარმომადგენლები, საერთაშორისო ექსპერტები და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.
- **სტატისტიკური ინფორმაცია საქართველოს კომიტეტის წევრთა საერთაშორისო ვიზიტების (დელეგაციების/მეგობრობის ჯგუფების ფარგლებში) რაოდენობის შესახებ.**

საანგარიშო პერიოდში კომიტეტის წევრების მიერ 10 საერთაშორისო ვიზიტი განხორციელდა:

- 25-28 მარტი, ქ. გარმიშ-პარტენკირხენში (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა) ჯორჯ მარშალის უსაფრთხოების კვლევის ევროპული ცენტრის ორგანიზებით გაიმართა სემინარი თემაზე: „უსაფრთხოების სექტორის რეფორმების მიმოხილვა“. სემინარზე განხილული იქნა საქართველოს უსაფრთხოების სექტორში მიმდინარე რეფორმები, გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულების არსებული მექანიზმები.
- 8-11 მაისი, ქ. პარიზი (საფრანგეთი) კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის ბატონი კობა კობალაძის ვიზიტი. ვიზიტის მიზანი, ვეტერანებისა და მათი ოჯახის წევრებისათვის სარეაბილიტაციო ცენტრის ასაშენებლად, ფინანსური სახსრების მოძიების მიზნით სხვდასხვა საერთაშორისო დონორი ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან შეხვედრა წარმოადგენდა.
- 4 ივნისს, ქ. ბრიუსელი (ბელგია), კომიტეტის თავმჯდომარემ მონაწილეობა მიიღო ნატო-ს საპარლამენტო ასამბლეის, ევროპის პარლამენტის და შეიარაღებულ ძალებზე დემოკრატიული კონტროლის ჟენევის ცენტრის (DCAF) მიერ ორგანიზებულ სემინარში თემაზე: ახალ საფრთხეებთან ერთობლივი გამკლავება - ევროკავშირისა და ნატო-ს ურთიერთთანამშრომლობის ახალი ეპოქა.
- ივნისი, საპარლამენტო დელეგაციის შემადგენლობაში კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის ვიზიტი ქ. ვაშინგტონში (აშშ). სახელმწიფო დეპარტამენტში გამართულ შეხვედრებზე განხილვის მთავარ თემას წარმოადგენდა საკონსტიტუციო ცვლილებები ადამიანის უფლებათა დაცვის ჭრილში, ასევე, ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში განხორციელებული და დაგეგმილი რეფორმები.

- 30 ივნისი - 2 ივლისი, ქ. ბერლინი (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა) კომიტეტის თავმჯდომარემ მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო დაზვერვა-უსაფრთხოების საპარლამენტო ფორუმში.
- 8-14 ივლისს, საერთაშორისო გამჭვირვალობის (გაერთიანებული სამეფო) ორგანიზებით, კომიტეტის წევრები, საპარლამენტო დელეგაციის შემადგენლობაში სამუშაო ვიზიტით იმყოფებოდნენ ქ. ლონდონში, სადაც, შეხვედრები გაიმართა გაერთიანებული სამეფოს პარლამენტის წევრებთან, მთავრობისა და დაზვერვა/უსაფრთხოების სამსახურების წარმომადგენლებთან. შეხვედრებზე მთავარი თემა უსაფრთხოების სექტორის საპარლამენტო ზედამხედველობა წარმოადგენდა, კომიტეტის წევრები გაეცნენ უსაფრთხოების სექტორზე საპარლამენტო ზედამხედველობის ბრიტანულ გამოცდილებას, მექანიზმებს და საკანონმდებლო ბაზას.
- 25-27 სექტემბერი, ქ. ბერლინი (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა) კომიტეტის წევრებმა მონაწილეობა მიიღეს „ჯორჯ მარშალის სახელობის უსაფრთხოების სწავლების ევროპული ცენტრის“ ორგანიზებით გამართულ სემინარში თემაზე „აღმოსავლეთ სამეზობლოს მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა“. აღმოსავლეთ პარტნიორობის შეთანხმების ხელმოწერით, რეგიონის ქვეყნებმა ევროკავშირთან ურთიერთობის გაღრმავების ვალდებულება აიღეს, რაც კომპლექსურ რეფორმებში და ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო ურთიერთობების დამყარებაში გამოიხატა. აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამა, სხვადასხვა მიმართულებით განხორციელებული რეფორმების უმნიშვნელოვანეს ქვაკუთხედს წარმოადგენდა, რამაც შედეგად, საქართველოსთან, უკრაინასთან და მოლდავეთის რესპუბლიკასთან უვიზო მიმოსვლის შეთანხმების ხელმოწერა განაპირობა. სემინარზე განხილული იყო ისეთი საკითხები, როგორებიცაა, აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში მიმდინარე რეფორმები, არსებული გამოწვევები, რეგიონის განვითარების პერსპექტივები და აღმოსავლეთ პარტნიორობის მომავალი.
- 1 ოქტომბერი, ქ. ვაშინგტონში (აშშ), კომიტეტის თავმჯდომარემ და თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ, მონაწილეობა მიიღეს, საქართველო-აშშ-ს სტრატეგიული პარტნიორობის ქარტიის თავდაცვისა და უსაფრთხოების სამუშაო ჯგუფის შეხვედრაში, სადაც კომიტეტის მიერ უსაფრთხოების სექტორზე საპარლამენტო ზედამხედველობის კუთხით განხორციელებული ღონისძიებები წარადგინა, შეხვედრაზე ასევე, წარდგენილ იქნა საქართველოს პარლამენტის ახალი რეგლამენტის პროექტით განსაზღვრული საპარლამენტო კონტროლის ახალი მექანიზმები და ნდობის ჯგუფის გაფართოებული უფლებამოსილებები.
- 24-25 ოქტომბერი, კომიტეტის თავმჯდომარემ პოლონეთის რესპუბლიკაში გამართულ „ვარშავის 2018 წლის უსაფრთხოების ფორუმში“ მიიღო მონაწილეობა. ფორუმზე, მრგვალი მაგიდის ფორმატში, ნატო-სა და ევროკავშირის წევრი ქვეყნების თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტების თავმჯდომარეებისა და შეიარაღების საკითხებში შესაბამისი ეროვნული სამსახურების უფროსების

შეხვედრა გაიმართა, სადაც, განხილულ იქნა სამხედრო დანიშნულების პროდუქციის შესყიდვის მეთოდები და შესყიდვის პროცესზე ეფექტური სამოქალაქო ზედამხედველობის მექანიზმები. ასევე, ფორუმის მონაწილეებმა დახურულ ფორმატში განიხილეს ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვისა და ზოგადად სამხედრო შესაძლებლობების განვითარების მიმართულებით ნატოსა და ევროკავშირის ქვეყნებს შორის მიმდინარე თანამშრომლობის სხვადასხვა ასპექტები, შემდგომი განვითარების პერსპექტივები და რეგიონალური უსაფრთხოების სხვა საკითხები.

- 2018 წლის 6 დეკემბერს, პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარემ ირაკლი სესიაშვილმა და თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ირაკლი ბერაიამ ქ. ვაშინგტონში, (აშშ) გამართულ „უსაფრთხოებისა და დაზვერვის საპარლამენტო ფორუმში“ მიიღეს მონაწილეობა. ღონისძიებაზე განიხილულ იქნა ტერორიზმთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის საკითხები, ამ კუთხით საჯარო და კერძო სექტორს შორის თანამშრომლობის, კიბერუსაფრთხოებისა და სხვა საკითხები. აღნიშნულ ღონისძიებაში პარლამენტის წევრებმა კონგრესმენ რობერტ პიტენგერის და სენატორების ლინდსი გრეჰემისა და რიჩარდ ბურის მოწვევით მიიღეს მონაწილეობა.

• საზედამხედველო უფლებამოსილება

ინფორმაცია, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის სხდომაზე, კომიტეტის კომპეტენციის სფეროში შემავალი უწყებების ხელმძღვანელების მიერ წარმოდგენილი ანგარიშებისა და მოსმენების შესახებ. კერძოდ:

- 13 თებერვალს კომიტეტმა მოისმინა საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ლევან იზორიას ანგარიში. მინისტრმა კომიტეტს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში მიმდინარე რეფორმების და სამომავლო გეგმების თაობაზე წარმოუდგინა ინფორმაცია.
- 20 თებერვალს, საკომიტეტო მოსმენაზე საქართველოს დაზვერვის სამსახურმა, რეგიონში მიმდინარე პროცესებზე წარმოადგინა საინფორმაციო ბრიფინგი.
- 14 მარტს, გასვლით საკომიტეტო სხდომაზე, საქართველოს დაზვერვის სამსახურმა წარმოადგინა გაწეული საქმიანობის ანგარიში და მიმდინარე მოვლენების ანალიზი.
- 10 აპრილს კომიტეტმა მოისმინა საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის უფროსის მოადგილის გრიგოლ ლილუაშვილის მოხსენება „სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის 2017 წლის ანგარიშის თაობაზე“. კომიტეტისა და პარლამენტის მიერ სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის ყოველწლიური ანგარიშის მოსმენა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მექანიზმია სტრუქტურის დემოკრატიული კონტროლისათვის, რაც სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის ანგარიშვალდე-ბულების მაღალ სტანდარტს უზრუნველყოფს.

- 8 მაისს, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტში გაიმართა საკომიტეტო მოსმენა კიბერუსაფრთხოების თემაზე, სადაც განხილულ იქნა კიბერუსაფრთხოების კუთხით ქვეყანაში არსებული ვითარება, გამოწვევები და რისკები, ასევე, კრიტიკული ინფრასტრუქტურის მდგომარეობა, სისტემაში არსებული ხარვეზები და შესაბამისი სამსახურების მიერ გატარებული ღონისძიებები. საკომიტეტო მოსმენაზე, კიბერუსაფრთხოების მიმართულებით გაწეული საქმიანობის თაობაზე მოხსენებები წარმოადგინეს საქართველოს თავდაცვის, შინაგან საქმეთა, იუსტიციის სამინისტროს/სსიპ მონაცემთა გაცვლის სააგენტოს წარმომადგენლებმა და საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურმა.

• პარლამენტის წევრის კითხვა

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის წევრებმა სხვადასხვა უწყებებში გაგზავნეს 62 კითხვა. აქედან 50 კითხვას სრულყოფილად გაეცა პასუხი, 2 კითხვაზე მიღებულია არასრულყოფილი პასუხი, 1 კითხვაზე - შუალედური პასუხი, ხოლო 9 კითხვა განუხილველად არის დატოვებული.

სადეპუტატო კითხვები (თემატიკის ჩაშლით);

- ინფორმაცია იმ ადამიანების რაოდენობის შესახებ, რომლებიც იღებდნენ სახელმწიფო პენსიას 2016 და 2017 წლებში ან არიან სოციალურად დაუცველები.
- ინფორმაცია შინაგან საქმეთა, თავდაცვის, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების, იუსტიციის სამინისტროებში შრომის ანაზღაურების, პრემიების, დანამატებისა და მივლინებების შესახებ.
- ინფორმაცია გორის ჰოსპიტალში საკადრო ცვლილებებისა და შეიარაღებულ ძალებში ჯანდაცვის დაფინანსების სისტემის შესახებ.
- ინფორმაცია გამარტივებული შესყიდვის ფორმით გაფორმებული ხელშეკრულებების თაობაზე.
- ინფორმაცია თბილისი-რუსთავის საავტომობილო გზის დამაკავშირებელი მონაკვეთის მშენებლობაში მონაწილე კომპანიების შესახებ.
- ინფორმაცია პირდაპირი მიყიდვის ფორმით, სიმბოლურ ფასად გადაცემული სასოფლო - სამეურნეო და არასასოფლო - სამეურნეო მიწის ნაკვეთების შესახებ.
- ინფორმაცია სხვადასხვა სახელმწიფო თუ ადგილობრივ უწყებაში მყოფ სტაჟიორთა/პრაქტიკანტთა რაოდენობის შესახებ, ასევე, იმ სამართლებრივი აქტების მიწოდება, რომლებითაც წესრიგდება სტაჟირების გავლასთან დაკავშირებული საკითხები.
- ინფორმაცია კომპანია „აგარის შაქარში“ მიმდინარე მოვლენების შესახებ.
- ინფორმაცია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ განხორციელებული სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ.
- ინფორმაცია საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილის გიორგი შარვაშიძის განათლების შესახებ.
- ინფორმაცია 2012 წლიდან რამდენმა რუსულმა სანომრე ნიშნის ქვეშ მყოფმა ავტომობილმა გადმოკვეთა საქართველოს საზღვარი.
- ინფორმაცია შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და მის სისტემაში შემავალ ცალკეულ უწყებებში დასაქმებულთა საერთო რაოდენობის შესახებ.

- ინფორმაცია სხვადასხვა მხარის რწმუნებულის-გუბერნატორის ადმინისტრაციაში დანიშნულ თანამდებობის პირთა, მათი მოადგილეებისა და თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურებისა და რაოდენობის შესახებ.
- **მოქალაქეთა წერილები, მომართვები და მასზე გაცემული პასუხების რაოდენობა.**

საანგარიშო პერიოდში კომიტეტში შემოვიდა მოქალაქის 153 განცხადება, აქედან პასუხი გაეცა 141 განცხადებას.

- **სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში;**

თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად აქტიურად იყო ჩართული საქართველოს 2019 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის განხილვის და დამტკიცების პროცესში. სახელმწიფო ბიუჯეტის პირველადი ვერსიის განხილვისას კომიტეტის მხრიდან გამოითქვა რეკომენდაციები, საქმიანობის სფეროსთან დაკავშირებული უწყებებისათვის საბიუჯეტო ასიგნებების გაზრდის კუთხით. ქვეყნის წინაშე არსებულ გამოწვევების გათვალისწინებით და სხვადასხვა პროგრამების, თუ ქვეპროგრამების მაღალ დონეზე განხორციელების მიზნებისათვის, აგრეთვე დაბალი რანგის მქონე თანამშრომლების ხელფასების მატებისათვის სხვადასხვა უწყებებში. აღსანიშნავია, რომ გადამუშავებულ ვერსიაში მოხდა ყველა აღნიშნული რეკომენდაციების მაქსიმალური გათვალისწინება.

კომიტეტმა განიხილა საქართველოს მთავრობის მიერ წარმოდგენილი „2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიში“, ასევე სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ყოველკვარტალური ანგარიშები და საქართველოს მთავრობის მიერ წარმოდგენილი ინფორმაციები „ქვეყნის ძირითადი მაკროეკონომიკური პროგნოზებისა და საქართველოს სამინისტროების ძირითადი მიმართულებების“ შესახებ.

2018 წლის ბიუჯეტის შესრულების კვარტალური ანგარიშების განხილვის დროს კომიტეტის მხრიდან გამოთქმული იქნა შენიშვნები გარკვეული უწყებების და სამინისტროების პროგრამების და ქვეპროგრამების მიმართ შესრულების შედარებით დაბალი მაჩვენებლების გამო, რაც მომხსენებლების განმარტებით გამოწვეული იყო ობიექტური მიზეზებით და სამომავლოდ მოხდა შესრულების გათანაბრება დაგეგმილ მაჩვენებლებთან.

საპარლამენტო კონტროლის განხორციელების მიზნით, კომიტეტი აქტიურად თანამშრომლობდა საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურთან, ასევე საქართველოს პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისთან და სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებებთან.

კომიტეტი აქტიურად ახორციელებდა ანგარიშვალდებულ სახელმწიფო ორგანოების საბიუჯეტო ასიგნებების ხარჯვასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი ოპერაციების წინასწარ გაცნობას და საპარლამენტო კონტროლს, აგრეთვე მათ მიერ განხორციელებულ ან/და დაგეგმილ სახელმწიფო შესყიდვების მონიტორინგს.

- **მიღებული კანონპროექტების შესრულებაზე ზედამხედველობა.**

- კომიტეტი მისი გამგებლობისათვის მიკუთვნებულ სფეროში ამოწმებს პარლამენტის ნორმატიული აქტების გარდამავალი დებულებებით აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებებისათვის განსაზღვრული დავალებების დადგენილ ვადაში შესრულებას. კომიტეტი ამ პუნქტით გათვალისწინებული დავალებების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას ყოველთვიურად აწვდის საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

- **ღია პარლამენტი**

საანგარიშო პერიოდში, სასწავლო დაწესებულებებიდან, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტში 3 ვიზიტი განხორციელდა.

- 2018 წლის 2 მარტს კომიტეტის წევრები, საქართველოში სასაწავლო ვიზიტით მყოფ აშშ-ს საჰაერო ძალების კოლეჯის სტუდენტებს (ოფიცრები) შეხვედნენ. შეხვედრაზე, აშშ-ს საჰაერო ძალების კოლეჯის სტუდენტები, რეგიონში მიმდინარე რთულ გეოპოლიტიკურ საკითხებს გაეცნენ. ასევე, მათ მიზანს წარმოადგენდა საქართველოში და შავი ზღვის რეგიონში მიმდინარე სამხედრო, პოლიტიკური და ეკონომიკური პროცესების შესწავლა.
- 2018 წლის 13 აპრილს კომიტეტის წევრები, საქართველოში სასაწავლო ვიზიტით მყოფ აშშ-ს ომის კოლეჯის სტუდენტებს (ოფიცრები) და ლექტორებს შეხვედნენ. შეხვედრაზე სტუმრები საერთაშორისო უსაფრთხოების სისტემაში საქართველოს როლითა და ეროვნულ დონეზე საქართველოს თავდაცვისა და უსაფრთხოების სისტემაში მიმდინარე რეფორმებით დაინტერესდნენ.
- 2018 წლის 16 აპრილს, კომიტეტის თავმჯდომარე საქართველო ახალგაზრდული პარლამენტის წარმომადგენლებს შეხვდა. შეხვედრაზე განხილულ იქნა კომიტეტის მუშაობის სპეციფიკა და მიმართულებები, ასევე, საქართველოს უსაფრთხოების გარემო.

საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტი და კომიტეტის აპარატი მონაწილეობს ევროკავშირის პროგრამაში „საპარლამენტო ზედამხედველობის გაძლიერება უსაფრთხოების სექტორზე“, რომლის ფარგლებშიც კომიტეტის წევრებმა და აპარატის თანამშრომლებმა მონაწილეობა მიიღეს სხვადასხვა სემინარებსა და ტრენინგებში. ამავე პროექტის ფარგლებში, 2018 წლის 15-16 სექტემბერი, კაჭრეთი, კომიტეტის წევრებმა განიხილეს საპარლამენტო ზედამხედველობის სხვადასხვა ასპექტები, მათ შორის ბიუჯეტის ზედამხედველობის კუთხით არსებული საკანონმდებლო მექანიზმები, პრაქტიკა და გამოწვევები. ამასთანავე, კომიტეტის წევრები შეხვედნენ თავდაცვის სამინისტროს, სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის, სახალხო დამცველის ოფისისა და გაეროს განვითარების პროგრამის წარმომადგენლებს.

2018 წლის 10-14 დეკემბერს თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის აპარატმა მონაწილეობა მიიღო სამეთაურო-სამტაბო სწავლება „დიდგორი-2018“-ში, ასევე, მიმდინარე წლის ივნისიდან კომიტეტის აპარატი ჩართულია „დიდგორი-2019“-ის დაგეგმვისა და სწავლების ორგანიზების პროცესში. „დიდგორი-2018“-ის ძირითად მიზნებს წარმოადგენდა ტოტალური თავდაცვის განხორციელებისას სახელმწიფო

უწყებებს, გენერალურ შტაბსა და სარდლობებს შორის კოორდინაციის გაღრმავება, როგორც სტრატეგიულ, ისე, ოპერატიულ დონეზე; მართვის ცენტრების მოქმედებების დახვეწა ოპერატიული სარდლობის დონიდან ეროვნულ დონემდე. სწავლებაში აქტიურად მონაწილეობდნენ კომიტეტის აპარატის წარმომადგენლები. მართვის პოლიტიკური დონის სიმულაციაში აქტიურად იქნა წარმოჩენილი პარლამენტის როლი და დანიშნულება ეროვნული დონის კრიზისების დროს.